

Adózzon, aki nem szavaz

A világ bankára, a gazdag Svájc, úgy tűnik, megtalálta az ellen-szerét, hogy miképpen lehet a polgárokat rávenni szavazati joguk feltétlen gyakorlására. A megoldás: a zsebükbe kell nyúlni. „Valamit tennünk kell” — mondotta a genfi kanton pénzügyminisztere a költségvetési vitában, amikor is arról tárgyaltak, hogy hogyan faragják le a deficitet. A kanton kormányzata a következő javaslatot terjesztette elő: 250 fővel csökkenteni kell a közalkalmazottak számát, és ezeket a státuszokat meg is kell szüntetni. Egyidejűleg emelni kell az adókat — és ez okozta a legnagyobb meglepetést —, meg kell adóztatni azokat, akik nem mennek el szavazni. Az utóbbi korántsem annyira látszatintézkedés, mint amennyire annak tűnik a külső szemlélő előtt. A genfi kanton notórius „tartózkodóinak” aránya ugyanis 70-80 százalék körüli! Tehát az adó, a szavazás mellőzésének az ára, tekintélyes összeget jelenthet, ha megszavazzák. A kanton miniszterelnöke alkotmányjogilag is megtagadta a javaslatot: „Tudomásul kell venniük, hogy nem játékdemokráciában, hanem konkrét demokráciában élünk.” Konkrétan a kasszában nincs elég pénz...

Pipacsvirágzás

(Szakonyi Ágnes felvételei)

Hosszú az út a beilleszkedésig

Lungo Drom a beás cigányok nyelvén azt jelenti: hosszú út. Így talán könnyebben érthető az is, hogy miért éppen erre a névre „keresztelték” el az érdekvédelmi szövetségüket, mely több mint egy éves múltra tekint vissza. Igaz, nem sokat hallattak eddig magukról.

— A szervezetünk főként Letenye térségében szerveződött, de vannak becsehelyi, rigyáci, bánokszentgyörgyi tagjaink is. A Lungo Drom elsősorban érdekvédelemmel foglalkozik. Célunk az, hogy a cigányságot is ugyanazok a jogok illessék meg, mint a többi kisebbséget. Ezért felvettük a kapcsolatokat a környék önkormányzataival, elsősorban a polgármesterekkel. Szeretnénk, ha segítőkészséggel állnának mellénk. Felajánlottuk, azt is, hogy a cigányság körében jelentkező gondok, problémák megoldásában együttműködünk velük. Ez fontos lenne azért is, mert ezt a réteget mi ismerjük jobban — mondja ifj. Bogdán István, a szervezet elnöke.

— Milyen teendőket szeretne

ezen túl a Lungo Drom megvalósítani?

— Mindenekelőtt minél több nem cigány szervezettel, szövetséggel fel akarjuk venni a kapcsolatot. Ennek egyik állomását jelentette, hogy megkerestük a Fidesz kanizsai csoportját. Első lépésként abban állapodtunk meg, hogy közös programokat szervezünk. Terveink között szerepel, hogy a nyár végén Letenyén cigánytalálkozót tartunk. Jó példával ebben az ügyben az országos szervezetünk is szolgál, hiszen rendszeressé vált, hogy népfőiskolát rendez. A legutóbbira Szolnokon került sor. Itt neves szociológusok, néprajzkutatók tartottak előadásokat. Talán sikerült elérni, hogy azok a beás cigányok, akik ide eljönnek szellemi, lelki, garapodva térnek haza, s az ottani tapasztalataikat át tudják adni a társaságnak. Fontos ez azért is, mert a beás cigányok között nagyon kevés az iskolázott ember. Ahhoz pedig, hogy változtassunk a sorsunkon elengedhetetlen a műveltség megszerzése — vélekedett ifj. Bogdán István.

A beszélgetés során a fiatal ember életéről is szót váltottunk. Az általános iskola nem ment valami jól neki a kezdet kezdetén, aztán a Csapi kollégiumba került. Ott már jobban haladt a tanulással, sikerrel végezte el a nyolc osztályt. Először hivatásos katona, tiszthelyettes akart lenni, aztán egy barátja rábeszélésére Egerszegben tanult tovább. A szőlőgyümölcsstermesztő mesterséget sajátította el. Mint mondja, a szakmájában még nem dolgozott, mert az iskola elvégzése után bevonult és letöltötte a sorkatonai idejét. A napokban szerelt le. A helyzetét elég kilátástalannak látja. Letenyén él, de a környéken nincs megfelelő munkalehetőség. Fontolgtatja, hogy Ceglédre költözik, ahol talán el tud helyezkedni...

— Hogy akkor mi lesz a Lungo Drommal? — kérdez vissza. — Vannak tehetséges cigányemberek, a fiatalok között is, akik folytatni tudják és akarják ezt a munkát. Nem könnyű feladat, mert hosszú az út addig, amíg a cigányságnak sikerül beilleszkednie a társadalomba.

(Marton)

Mezőgazdasági szaktanácsadók lesznek

Keszthelyen a Pannon Agrártudományi Egyetem szaktanácsadási, továbbképzési és informatikai központjában 23 hallgató részvételével, nyolc hétig tartó intenzív, felsőfokú szaktanfolyam működik. Véget ért a résztvevők mezőgazdasági szaktanácsadói képesítést kapnak.

A képzés céljaként említette dr. Kárpáti László, a központ ügyvezető igazgatója, hogy a résztvevők felkészüljenek a mezőgazdasági kis- és középvállalkozások szaktanácsadási feladatainak ellátására. További cél, hogy a hallgatók ismerjék meg a mezőgazdasági szaktanácsadás nemzetközileg elfogadott elméletét, gyakorlatát és a leggyakrabban alkalmazott módszereket. Fontos, hogy a tanfolyamot végzett résztvevők képesek legyenek a szaktanácsadással kapcsolatos önálló véleményalkotásra és döntéshozatalra. Meg kell ismerniük a Magyarországon kialakuló új típusú szaktanácsadó hálózat tervét, és a megszerzett ismereteik felhasználásával kapcsolódjanak be a regionális szaktanácsadó hálózat munkájába.

A tanfolyamon oktatók témakörök közül megemlítette a kormány agrárpolitikájának megismerését. E témakörben egyebek között a jelen és a közeljövő fejlődésének irányáról, a szaktanácsadó szolgálat felépítéséről és működéséről kapnak ismertetőt. Érdekes témakör a vidéki területek és gazdálkodó családok szociológiai jellemzése. A hallgatók elsajátíthatják a nélkülözhetetlen menedzsment ismereteket, a marketing elméleti alapjait, a bel- és külpiacra termelés és a termékértékesítés tennivalóit. E témakör foglalkozik egyebek között az áru értékének növelését célzó feldolgozási és csomagolási, címkézési lehetőségekkel és technikákkal, a fogyasztói

szokásokkal, amelyek befolyásolják az élelmiszerfogyasztást. Helyet kapott a tananyagban a környezetvédelemmel összefüggő szaktanácsadási feladatok is.

A tanfolyamon ismereteket kap a hallgatók a gazdaszervezetek és társulások modelljeiről, a gazdasági számítógépek kezelésének lehetőségeiről, a szaktanácsadás menedzseléséről. Alapismereteket szerezhetnek a személyi számítógépek kezeléséről, s a szaktanácsadói munkában való alkalmazásáról. Részt vesznek egy ausztriai tanulmányúton, hogy közvetlen tapasztalatokat szerezzenek ottani magángazdálkodó tevékenységéről, valamint egy szolgáltató szervezet munkájáról.

Szövegezés

Hadijelentés

„Egy reguláris hadsereg akkor veszít, ha győz. Egy gerilla-csapat akkor győz, ha veszít.”

Henry Kissinger

Mi a politika?

„A politika az a szabad mozgástér, melyet a gazdaság meg-hagy a politikusoknak.”

Dieter Hildebrandt

Magic Johnson

„1991. november 7-én visszavonultam a kosárlabdától, mert egy vizsgálat kimutatta, hogy megfertőzöttem a HIV-vel, az AIDS-ot okozó vírussal... Sokan hősnék neveznek, mert úgy döntöttem: az életem hátralévő részét annak szenteltem, hogy megtanítsam az embereket, elsősorban a tizenéveseket arra, amit a HIV-ről és az ellene való védekezésről tudni kell. De tisztázunk valamit: attól, hogy megfertőzött a HIV, nem vagyok hős... Énrám azért ragadt, mert védekezés nélkül éltem nemi életet... És továbbadom a tanulságokat, amelyekért súlyosan megfizetem” — Üzeni „Magic” Johnson bátor könyvében, amelyet Magyarországon a Kossuth Kiadó publikál. Ebből közlünk részleteket.

1. Pozitív vagy...

Október 25-én estefelé, amikor beléptem dr. Michael Mellmannek, a Los Angeles Lakers csapat orvosának, s egyben saját orvosaim egyikének rendelőjébe, inkább kíváncsi voltam, mint nyugtalan. A Lakers hárommillió dolláros kölcsönt nyújtott nekem, és ennek fedezeteként életbiztosítást akart kötni számomra, amit elutasítottam. A biztosítótársaság egészségügyi okokra hivatkozott, de további részleteket nem közölt. Magyarázatot kértem a dologra, és dr. Mellman aznap délután kapta meg a választ. Azonnal felhívott Salt Lake Cityben, szállodai szobámban, ahol a Utah Jazz elleni esti előszezon mérkőzés előtt pihentem.

— Be kell jönnöd a rendelőmbe — mondta. — Még ma.

Nem aggasztottak különösképpen a leleteim, mivel remekül éreztem magam. A legjobb formában voltam, amióta csak az NBA-ban, a profi kosárlabdáltságban játszom, és harminckét esztendősen éppen tizenharmadik Lakers-évadom küszöbén álltam. Ettől a szezontól azt vártuk, hogy jobbak legyünk, mint az előzőben, mert akkor a döntőben öt mérkőzést veszítettünk a Chicago Bulls ellen. Naponta három-négy mérföldet futottam végtelenített szőnyegen, és harminc-negyvenöt percen át emeltem súlyt. Rendkívül jól ment a játék az előszezonban, különösen a két korai mérkőzésen, a Boston Celtics és jó barátom, Larry Bird ellen — mindig szívesen állok ki Larryvel szemben, akkor is, ha nincs tét —, meg Párizsban, a McDonald's Openen, ahol a mezőny legjobb já-

tekosának választottak. Minden jól ment. Valahol mégis baj volt.

Míg a Los Angeles-i nemzetközi repülőtérrel az orvosi rendelőbe hajtottam, ügynökömmel, Lon Rosenel a lehetőségeket latolgattuk. Lehet, hogy a vérnyomásom túlságosan magas, mondtam, apám élete nagyobb részében ettől a betegségtől szenvedett. Esetleg valamilyen szívproblémám van, és ez riasztotta el a biztosítótársaságot, talán attól félnek, szívrohamot kapok mérkőzés közben. Az meg sem fordult a fejemben, hogy bármi olyan bajom lehet, ami arra kényszeríthet, hogy visszavonuljak a profi kosárlabdázástól.

Arra pedig végleg nem gondoltam, hogy ez a betegség meg is ölhet.

— Úlj le, Earvin! Megvannak a leleteid — mondta dr. Mellman. — HIV-pozitív vagy, AIDS-vírus fertőzött.

Hirtelen éremlyegés fogott el. Elkábultam. Belsőnként kerített hatalmába. Sokk, és igen, rémület is. Dr. Mellman gyorsan felvilágosított, hogy nincs AIDS-em, pusztán megfertőzött a vírus, amelyik valamikor majd kiválthatja e betegséget. De ezt valójában már meg sem hallottam. Mint szinte mindenki, aki nem különösebben figyelt oda az Egyesült Államokban és a világ többi részén növekvő AIDS-járványra, nem tudtam, mi a különbség a vírus és a megbetegedés között. A fülem azt hallotta „HIV-pozitív”, de a tudatomban már ez jutott: „AIDS”.

Az első gondolatom Cookie volt, a feleségem. A Michigani Állami Egyetemen ismerkedtünk meg, aztán hol együtt jártunk, hol nem, és most szeptember 14-én házasodtunk össze. Héthetes terhes volt. Leginkább attól rettegettem, hogy ő és a

baba is fertőzést kaphatott. Ez sokkal lesújtóbb lett volna számomra, mint bármi, amivel meg kell küzdenem, míg az AIDS, az egyelőre gyógyíthatatlan betegség ellen harcolok. Dr. Mellman egyetértett azzal, hogy Cookie-t is haladéktalanul meg kell vizsgálni.

Ami engem illet, már csak egyetlen gondolatom volt: nekem befelelgett.

Tévedtem. Tizenkét nappal később, miután számos vizsgálatot végeztek rajtam, hogy ellenőrizték a biztosítótársaság diagnózisát, két orvosom — New Yorkból David Ho és Mellman — eljött hozzánk. Szerda este volt, november 6-a. Cookie mellettem ült, mikor az orvosok megerősítették, hogy az eredeti leletek helyesek: valóban AIDS-vírus hordozó vagyok. De addigra már felfogtam, hogy ezzel még nincs vége az életemnek. És ami még fontosabb: Cookie meg én már tudtuk, hogy az ő leletei negatívak, ami azt jelenti, hogy ő és a gyermekünk egyelőre egészségesek. Van még miért élnem.

Azt is megtanultuk, hogy a vírusfertőzöttség és a betegség két különböző dolog. Nem állítjuk magunkat: tudjuk, hogy valószínűleg tíz éven belül jelentkeznek rajtam az AIDS. De tudjuk azt is, hogy jó orvosi ellátás és megfelelő étrend mellett normálisan élhetünk — mindaddig, amíg egyszer csak az immunrendszerem már nem képes tovább megvédeni a megbetegedéstől.

Az orvosok azt mondták, hogy a nyolcvankét mérkőzéses Lakers-szezon fizikai és emocionális erőpróbái éppúgy megerősíthetik az immunrendszeremet, mint a vírus; azt tanácsolták tehát, vonuljak vissza a profi kosárlabdázástól. Őszintén mondom, habozás nélkül döntöttem. Ugyanúgy reagáltam, mint személyes és sportéletem minden súlyos kihívására — kezdve az 1980-as térdműtétől, ami arra kényszerített, hogy negyvenöt mérkőzést kihagyjak, egészen Mary nővérem haláláig, aki 1987-ben, mindössze harminchárom éves korában távozott közülünk, a leukémiával vívott hosszú küzdelem után. — Oké, ha egyszer ez a helyzet, meg fogok birkózni vele.

(Folytatjuk)